

KRIEVVALODĪGO JAUNIEŠU VIEDOKĻI PAR LATVIJAS SOCIĀLPOLITISKAJEM JAUTĀJUMIEM

Padziļināto interviju kopsavilkums
2022. gada jūnijs- jūlijs

TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

PĒTĪJUMA VEICĒJS	Pētījumu centrs SKDS
PĒTĪJUMA METODE	Kvalitatīvais pētījums, padziļinātās intervijas (PdZI)
PĒTĪJUMA MĒRĶI	Izpētīt krievvalodīgo jauniešu priekšstatus, viedokļus un attieksmes par šobrīd Latvijas politikā aktuālām tēmām
MĒRĶA GRUPAS	<ul style="list-style-type: none">• jaunieši, kuru sarunvaloda ģimenē ir krievu valoda• identificē sevi kā etnisko krievu• vecumā no 18-30 gadiem
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	<ul style="list-style-type: none">• Rīga – 8 intervijas;• Latgales reģions, iekļaujot Daugavpili, Krāslavu, Rēzekni – 8 intervijas
PĒTĪJUMA SPECIFIKA	<ul style="list-style-type: none">• Respondentu atlase notika, ievērojot noteiktos kritērijus - atbilstību noteiktajām vecuma kategorijām, dzīvesvietas urbanizācijas pakāpei• Intervijām tika atlasīti respondenti ar dažādiem izglītības līmeņiem, nodarbinātību, pilsonību• Pētījuma dalībnieku atlase notika, izmantojot SKDS intervētāju tīklu
IZLASES LIELUMS	16 PdZI
FGD NORISES ILGUMS	~30 min
FGD NORISES LAIKS	2022. gada jūnijs

TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

Padziļinātās intervijas tika veiktas kā secīgs, pētījuma pirmās daļas (Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju – cittautiešu vecumā no 18 gadiem kvantitatīvā aptauja) turpinājums

Mērķa grupa un intervijās iekļauto jautājumu tematika precizēti pēc kvantitatīvās aptaujas rezultātu iegūšanas

RESPONDENTI I

Nr.p.k	Dzimums	Vecums	Izglītība	Nodarbošanās	Pilsēta	Pilsonība
1.	vīrietis	22	vidējā profesionālā	bezdarbnieks	Daugavpils	LR
2.	sieviete	18	vidējā	mācās	Krāslava	LR
3.	sieviete	24	vidējā	manikīra speciāliste	Rīga	LR
4.	vīrietis	25	vidējā profesionālā	transporta nozare	Daugavpils	LR
5.	sieviete	20	vidējā	apkalpojošā sfēra	Daugavpils	LR
6.	vīrietis	26	augstākā	finanšu joma	Rīga	LR
7.	vīrietis	30	augstākā	IT speciālists	Rēzekne	LR
8.	sieviete	24	augstākā	studē	Rīga	nepilsone

RESPONDENTI II

Nr.p.k	Dzimums	Vecums	Izglītība	Nodarbošanās	Pilsēta	Pilsonība
9.	sieviete	27	augstākā	tulks	Rēzekne	LR
10.	vīrietis	19	vidējā	mācās	Rīga	LR
11.	sieviete	19	vidējā	mācās	Rīga	LR
12.	sieviete	25	vidējā	bērna kopšanas atvaļinājums	Rīga	LR
13.	vīrietis	25	vidējā	strādnieks kokapstrādē	Krāslava	nepilsonis
14.	sieviete	30	vidējā	strādniece saimniecībā	Krāslava	nepilsone
15.	sieviete	28	augstākā	ārsts	Rīga	LR
16.	vīrietis	19	vidējā	studē	Rīga	LR

KOPSAVILKUMS

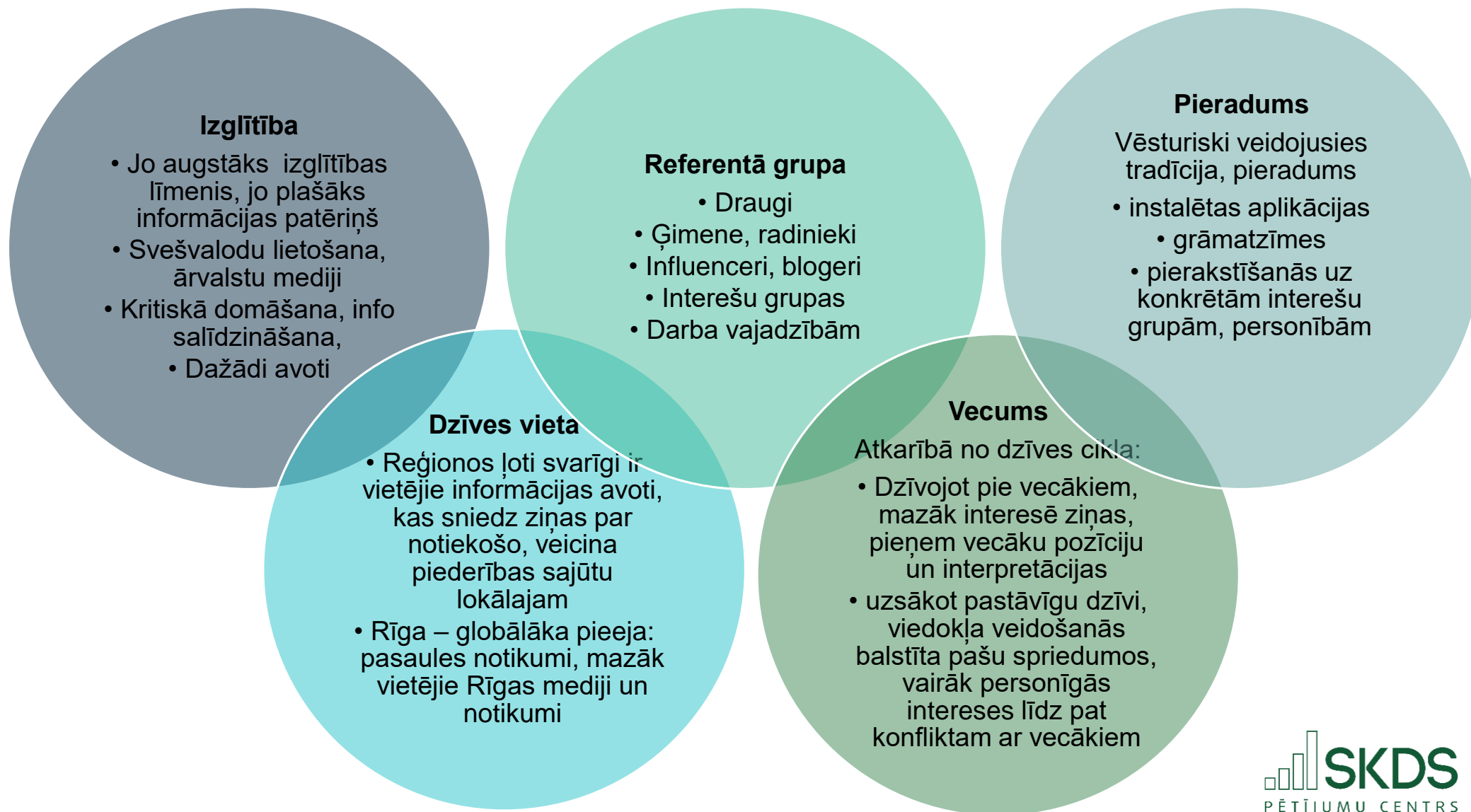
MEDIJU PATĒRIŅŠ

MEDIJU IZVĒLE I

Mediju izvēles principi:

- Kopumā jaunieši atzīst, ka galvenais informācijas avots viņiem viennozīmīgi ir **internets**.
- Lai arī respondenti atzīst, ka dažreiz skatās un klausās TV, radio raidījumus vai arī to fragmentus - tomēr tas tiek darīts, **izmantojot interneta platformas, un tiek saistīts ar saturu, kas pieejams internetā**.
- Jaunieši, kam interesē politiskie notikumi un kas seko līdz aktualitātēm, **cenšas izmantot vairākus informācijas avotus, salīdzinot un «izvelkot savu patiesību»**
- Būtisks informācijas un jaunumu avots jauniešiem ir **ģimenes locekļi un draugi**, gan par ikdienas jaunumiem, gan skandalozākām ziņām ir iespējams uzzināt dažādās interešu grupās, apmainoties ar informāciju, to iesakot un atzīmējot kā interesantu.
- Svarīgs informācijas un arī jau attieksmes veidotājs bieži ir **«influenceri», «blogeri» vai kāda cita slavenība**, kam sociālajos tīklos seko jaunieši.
- Izvēloties konkrētu mediju, liela nozīme ir medija **lietošanas vieglumam un ziņu satura garumam**: izvēloties īsākas, koncentrētākas ziņas, tās ir ērti pārsūtīt, dalīties.

MEDIJU IZVĒLI IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

BIEŽĀK IZMANTOTEI MEDIJI

Vietējie

- Gorod.lv
- Grani.lv
- Vietējās pilsētas/
apkaimes FB grupas

Latvijas

- delfi.rus/lv
- Tvnet
- LSM

Starptautiskie

- BBC
- EuroNews

Sociālie tīkli

- Telegram
- Instagram
- TikTok
- Youtube
- Twitter
- Facebook

MEDIJU LIETOŠANAS PARADUMI I

Lai arī lielākā daļa respondentu atzīst, ka **pamatā lieto medijus savā dzimtajā – krievu – valodā**, vairākums atzina, ka arī mediji latviešu valodā ir starp viņu izmantotajiem informācijas avotiem, līdztekus angļiski pieejamiem interneta resursiem.

Lielākā daļa respondentu norāda, ka nepieciešamības gadījumā nav problēmas iegūt informāciju latviešu valodā, tomēr ērtāk lasīt un uztvert informāciju ir viņu dzimtajā valodā, tādēļ arī biežāk izvēle krīt par labu krievu valodā vēstošajiem kanāliem. Vienlaicīgi krievu valoda ir arī galvenā komunikācijas un info aprites valoda, jo īpaši Latgalē, tādējādi komunikācija – dalīšanās, pārsūtīšana – lielākoties ir ar ziņām **krievu valodā**.

Mazliet cita situācija ir tiem respondentiem, kas ikdienā dzīvo latviešu valodas informatīvajā telpā un darba, mācību vajadzībām komunicē un uztver informāciju latviešu valodā. Šie jaunieši atzīst, ka arvien biežāk viņiem lasīt, komunicēt un pat domāt ir **vieglāk latviski**.

Tomēr tiek uzsvērts arī fakts, ka krievu valodā pieejamās informācijas ir vairāk, tā ir plašāka, interesantāk pasniegta, sulīgāka, līdz ar to ir tikai dabiski, ka izvēle biežāk ir par krieviski rakstošajiem un raidošajiem medijiem – tajā skaitā no Eiropas, USA.

MEDIJU LIETOŠANAS PARADUMI I

Lai arī kopumā respondenti atzīst, ka viņus ziņas un jaunumi neinteresē, ka ir «noguruši no informācijas», «ziņas vairs nemeklē – tās pašas uzlec», «google visu piedāvā», atsevišķi respondenti norādīja, ka tieši pēdējie notikumu Ukrainā motivē meklēt un interesēties, lai varētu izveidot **paši savu viedokli un attieksmi pret karu**.

Respondentiem ir diezgan grūti izvērtēt, kas ir galvenie faktori, kuru ietekmē viņi izvēlas medijus – salīdzinoši biežāk tiek pieminēts **pieradums** pie konkrēta medija un tā pasniegšanas formāts, nozīme ir interesantiem virsrakstiem un informācijai no draugu loka. Ņemot vērā plašās dalīšanās ar ziņām iespējas, bieži vien satura oriģinālveidotājs pat paliek nepamanīts – «Facebook bija ziņa», «TikTokā bija video par».

Neizjūt informācijas trūkumu: «Viss ir ok – info atnāk»

Tiek atzīts, ka kopumā «info kvalitāte jau zūd – bet tas visur, automātiski».

MEDIJU LIETOŠANAS PARADUMI II

Objektivitāte
ir ...

Ļoti **būtiska** pazīme, pēc kuras tiek izvēlēti mediji, tajā pat laikā ļoti **individuāla un nekonkrēta, grūtības noformulēt objektivitātes kritērijus**

No lielajiem publiskajiem medijiem tiek sagaidīta **«sausa», faktos balstīta informācija, bez liekām emocijām** – lai viedokli lasītājs var veidot pats

Pretstatā influenceri, blogeri iemanto lojalitāti tieši ar savu **specifisko attieksmi, pieredzi un notikumu interpretāciju, vieglu un saprotamu pasniegšanas veidu**

Meklē un salīdzina dažādus, atšķirīgus, pat pretrunīgus viedokļus, lai nodrošinātu, viņuprāt, objektīvu informāciju

Vairāk **uzticas vietējiem medijiem** – jo tie ir personiskāki, vieglāk pārbaudāmi

Alternatīvie viedokļi, avoti, kas nav tik populāri, tāpēc varētu būt patiesāki un objektīvāki, un pasaka taisnību

Intervijas, dzīvu cilvēku komunikācija - kad politiķi runā par ikdienas situācijām, kad paši aculiecinieki stāsta *«to nevar notēlot»*

APMIERINĀTĪBA AR LATVIJAS MEDIJU PIEDĀVĀJUMU

Komentāru bloķēšana mazina agresiju

Informācija tiek pasniegta kā informācija bez komentāriem

Interesē nebūtiski notikumi – ceļu remonts, jauni veikali, jaunumi, pasākumi, ikdienas problemātika

Kopumā **respondentiem nav īpašu prasību pret Latvijas medijiem**. Tomēr lielā mērā tas skaidrojams ar plašo informācijas pieejamību viņiem ērtāk uztveramā krievu valodā – tādēļ arī pretenziju un ekspektāciju pret medijiem latviešu valodā nav.

Komentāru bloķēšana rada **cenzūras iespaidu**, mazina savstarpējo domu apmaiņu

Informācija tiek noklusēta, cenzēta

Oficiālie kanāli **ne vienmēr pasaka visu «pa īstam»**

Tulkojumi nav kvalitatīvi

Traucē reklāmas

Mulsina un ir nesaprotams, kāpēc ir **atšķirīga un pat pretrunīga informācija**

Nevaru pārbaudīt informāciju, ir jānotic, nav ziņas par avotiem

Jāmaksā par interesantākajiem rakstiem

Būtu labi, ja sociālajos tīklos vairāk komunicētu politiķi, jo jaunā paaudze pamatā lieto tieši šos kanālus informācijas gūšanai

KRIEVIJAS MEDIJU PIEKĻUVES SLĒGŠANA

Lai arī kopumā jaunieši pauž neapmierinātību ar «Krievijas mediju atslēgšanu», tomēr vairums uzsver, ka **tas viņus personiski neskar un viņiem «vispār tas ir vienalga»**, jo paši nav bijuši šo mediju mērķauditorija, tos nav ikdienā izmantojuši un šie raidījumi neinteresē

Neizpratne vairāk saistīta ar «**vārda brīvības**» ierobežošanu un **vecāko ļaužu diskriminēšanu**. Krieviski runājošajai auditorijai un jo īpaši vecākā gada gājuma iedzīvotājiem šajās programmās tika piedāvātas filmas, seriāli, koncerti, izziņoši raidījumi, kuriem alternatīva nav pieejama.

Tādējādi kaut paši sevi jaunieši nepozicionē kā «**cietējus**» - viņiem «**ir žēl vecmāmiņu un vectētiņu, kas netiek pie saviem iemīļotajiem radījumiem un seriāliem**». Vienlaicīgi uzsverot, ka tas ir ļoti noskaņojis vecāko paaudzi «**pret valdību**», jo «**manai vecmāmiņai tagad šķiet, ka viņai grib melot, sniegt nepareizu informāciju**», «**karināt makaronus uz ausīm**»

Retāk kā alternatīva tika norādīta pārslēgšanās uz LTV krieviskajiem medijiem, biežāk atzīstot, ka tiek meklētas shēmas, kā tomēr pieslēgties Krievijas raidītājam saturam vai arī attiecīgo saturu atradot internetā un no TV pārejot uz datoriem un planšetēm ar interneta pieslēgumu, kas nodrošina piekļuvi jebkuram saturam.

Objektīvas neērtības saistītas ar dažādu interneta resursu profilu labošanu, kuros kā kontaktadrese izmantota kāda Krievijas interneta platformas reģistrācija. «**Man Latvenergo, bankas profili ar adresi kontakt.ru – neviens e-pasts, rēķini vairs nenāk – tas viss tagad jāmaina, jāpārreģistrē**»

«**Es saprotu, kāpēc to dara, tas ir labi – tiešām netraucē, vai Krievijas versijas. Tev ir Eiropas ziņas, man patīk, ka netraucē un nerunā muļķības – netraumē vecus cilvēkus, kas tiešām vēl tic tām muļķībām**»

Tomēr izskan arī atbalstoši un saprotoši viedokļi, un jaunieši ar izpratni izturas pret agresīvā, naidīgā un Latvijas valstij nelojālā satura noslēgšanu.

«**Palicis vieglāks saturs, jo tiešām no Krievijas nāca diezgan agresīvs un smags. Tāpat jau caur citiem pieslēgumiem ir pieejams, ja ļoti gribas! Bet vismaz tas vairs netiek automātiski caur algoritmu ziņu lentās piedāvāts!**»

LĪDZDALĪBA

DALĪBA PUBLISKOS PASĀKUMOS

DALĪBA SABIEDRISKI POLITISKOS PASĀKUMOS

Arī dalība sabiedriski politiskās aktivitātēs tiek **vērtēta kā pasīva**, akcentējot, ka uz vietas šādi pasākumi nenotiek, ka tie notiek vairāk galvaspilsētā un uz Rīgu izbraukt ir pagrūti un trūkst motivācijas *«Nē, es eju garām, mums tas pilsētā nav populāri, varbūt Rīgā, bet pie mums ne!», «Īsti neinteresē, tālu jābrauc uz Rīgu – Rēzeknē nekas nenotiek, jāstrādā !»*

Atsevišķi runātāji norāda, ka ir piedalījušies aktivitātēs, **kad bijuši jaunāki**: *«Piedalījos Dreemflash un pride – interesanti, aizraujoši! Interesanti cilvēki, biju jauna un traka, gribējās komunikāciju, tagad jau vairs nav laika un spēka, ir citas intereses!»*

Nosauktie pasākumi, kuros piedalījušies:
9.maija svinības, PVN samazināšanas pikets, protestējot pret budžeta vietu samazināšanu universitātēs
līdzdalība partijās minimāla – netiek uzrādīta

Vairākkārtīgi tiek uzsvērts, ka *«nav bijusi tāda vajadzība»*, no politikas *«neko nesaprot»* un tādēļ izvēlas **nepiedalīties, izvairīties, ieņemt «neitrālu» pozīciju, par to vispār neizteikties.**

«Cenšos politikā nepiedalīties, es to nesaprotu»

«Nē, politikā neiesaistos, Īsti jau nekas arī nenotiek!»

ŠĶĒRŠĻI DALĪBAI SABIEDRISKI POLITISKOS PASĀKUMOS

«Nav bijusi tāda
interese, vajadzība!»
«intereses nav un
neiešu»

«Parasti ieņemu
neitrālu pozīciju»
«iešu tad, kad
pieņemšu kādu
konkrētu pozīciju»

«Pietiek ar
balsstiesībām»

Lojalitāte valstij – «es
neiešu par tiem, kas tur
stāv un runā pret
valdību»

«nekas jau īsti
nenotiek»
«bet vispār nekas
politisks nenotiek»

«es politiku nesaprotu»

«neviens jau mani
nesadzirdēs»

«nepiedalos, neredzu
jēgu, nav nekādas
ietekmes»
«nav rezultāta no
līdzdalības»

«uzzinu post-factum –
pēc pasākuma»

«nav tam laika»

«lai ir draugiem
interesanti, es viens
neiešu»

«man ir mazs bērns - uz
visiem pasākumiem
neaiziesi»

AICINĀJUMI DALĪBAI PUBLISKOS PASĀKUMOS

- Respondentiem bija **grūti atcerēties un nosaukt konkrētas personības un publiskus, sabiedriski politiskus pasākumus, kur jaunieši būtu aicināti piedalīties un iesaistīties**
- Atsevišķi respondenti nosauca tādus medijus kā «kaut kur FB», «TikoTokā», bet, tā kā tas **nav interešu lokā, tad tam nepievērš uzmanību.**

«Laikam jau nē - jo es neatceros»
«Nē – nezinu, nav pamanīts»

«TikTokā bieži ir uzaicinājumi, blogeri aicina nāciet aizstāviet idejas! Vairāk krievvalodīgie, bet ir arī latviski. Mani interesē mana finansiālā labklājība, alga, mani neinteresē politika, mani interesē mana labklājība!»

«Gobzems aicināja - bet vispār nekas politisks jau īsti nenotiek!»

«Neviens neko neaicina, es no politikas norobežojos, ja nu kaut kas pilsētā, uz vietas, tikai tad»

«Kaut kur Facebook, bet pat neskatos, nepievēršu uzmanību. Pievēršu uzmanību mūzikai, teātrim»

«Facebook partijas aicina jauniešus, bet laikam vairāk latviskās partijas»

JAUNIEŠU EKSPĒKTĀCIJAS NO VALSTS

Savos izteikumos par to, ko sagaida no valsts, **jaunieši ir diezgan ieturēti un prasībās pieticīgi. Daļa atzīst, ka nav par to domājuši un neko īpašu negaida.** Tajā pat laikā grūti nosaukt bija arī pozitīvās lietas, kuras respondentus apmierina un ir īpašas Latvijā.

«Dzīvoju kā dzīvoju,
es neko negaidu!»

Sociālo jautājumu risināšana

- Latgales bezdarbs
- Medicīnas kvalitāte, lētāka, pieejamāka
- Iedzīvotāju dzīves apstākļu uzlabošana
- Atbalsts ģimenēm ar bērniem

Iedzīvotāju vajadzību uzklašanās

- Jāieklausās cilvēkos, jānoskaidro ar ko tauta ir neapmierināta
- Valstij vajadzētu atbalstīt savus cilvēkus
- Varbūt vairāk kultūru, nav kino, tāpēc aizbrauc uz Rīgu, jo nav ko darīt!

Atbalsts cenu celšanās laikā

- Ir jāatrod, kā atbalstīt iedzīvotājus, ne tikai maznodrošinātos, bet visus iedzīvotājus, arī jauniešus, kompensējot degvielas, pārtikas produktu, apkures, gāzes cenu pieaugumu

JAUNIEŠU EKSPĒKTĀCIJAS NO VALSTS

Atbalsts vietējiem uzņēmējiem

- Mazais bizness bieži saistīts ar Krieviju vai Baltkrieviju – kā pielāgoties, būs grūti ar piegādēm, loģistiku
- Valdībai **jāsamazina darbaspēka nodokļi, PVN**

Sabiedrības saliedētības veicināšana

- Pieaugošas **pretrunas sabiedrībā, nav kopības sajūtas, pieaug nacionālie konflikti**
- Neizpratne par negācijām pret krievvalodīgajiem Krievijas uzsākta kara dēļ

Neuzticēšanās politikai

- Politikā, deputāti daudz sola, tomēr neko nedara, cilvēki netic
- Nepieciešamas caurspīdīgas finanses, lai var redzēt, **kur tiek tērēta nauda**
- Politikā **personīga atbildība**, obligāta lēmuma pieņemšana balsojot par/pret, nevis atturoties
- **Politika nav godīga pret iedzīvotājiem**

«Morāls» atbalsts Latvijas krievvalodīgajiem

- Pēc Krievijas agresijas Ukrainā, **nepieņemama** ir daudzu Eiropas valstu iedzīvotāju **negatīvā attieksme pret krievvalodīgajiem pasaulē** - tieši pretēji darīs visu saliedētības un kopības sajūtas veicināšanai starp Latvijas dažādu tautību iedzīvotājiem – tādējādi tikai stiprinot valsti

JAUNIEŠU BAŽAS

Lai arī, runājot par valsts piedāvātajām iespējām, vairāk respondentu norāda uz jau sasniegto attīstību un iespējām, ko nodrošina valsts, ļoti **asi iezīmējas bažas par nākotni un iespējām izdzīvot tieši finansiālā ziņā**. Ja pēdējos gados dažādos pētījumos parādījās tendence, ka jaunieši vairs nerunāja par aizbraukšanu no valsts ekonomiskās labklājības meklējumos, tad šī pētījuma dalībnieki no jauna iezīmēja iedzīvotāju **izmisuma** noskaņojumu, kad atkal ir sasniegta kritiskā robeža un, nesaņemot vispusīgu finansiālu, emocionālu atbalstu no valsts, jaunieši, neredzot iespējas «savilkt kopā galus», atkal būs spiesti doties ekonomiskajā emigrācijā.

Nāk jauni veikali, ceļus remontē – viss notiek! Attīstāties!

Ir plusi un mīnusi, kaut kas notiek, kaut ko dara, ceļus taisa, nodokļus samazina!

Ir daudz visādas iespējas, var aizbraukt, ir daudz, ko darīt

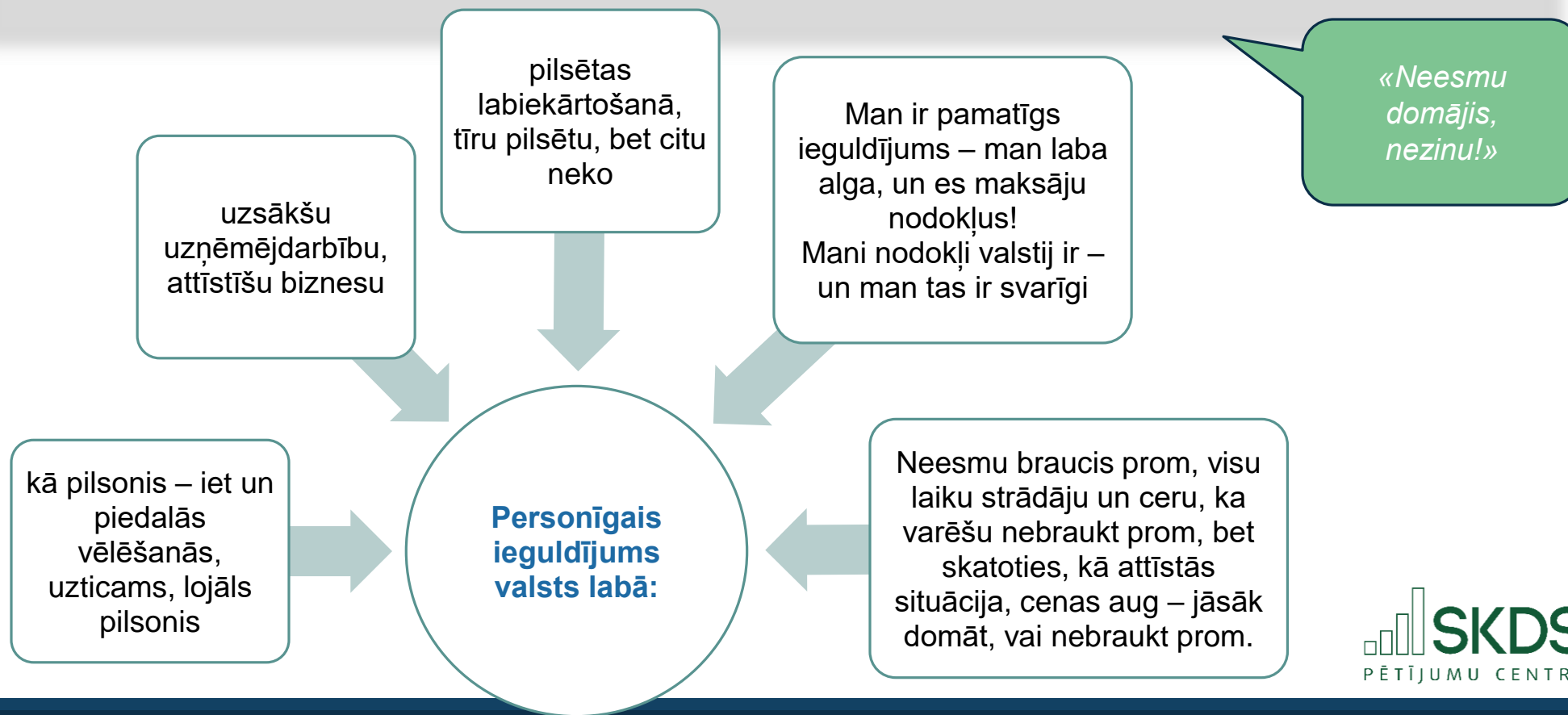
Infrastruktūra, pilsēta ir laba, cilvēkiem ir, kur iet

Ir, kur iet, bet šobrīd nav naudas!
Patīk, ka ir, kur iet, bet nepatīk, jo nevar samaksāt – viss mums ir, tikai naudas trūkst!
Bet reāli trūkst naudas..!

Es mīlu Latviju – dzimtene tomēr, tikai naudas pietrūkst, es negribu braukt
Cenas ļoti ir pacēlušās - es nezinu, kā dzīvot tālāk!

PERSONĪGAIS IEGULDĪJUMS VALSTS ATTĪSTĪBĀ

Arī vērtējot savu personīgo lomu un ieguldījumu Latvijas attīstībā, redzams, ka jaunieši par to ir aizdomājušies salīdzinoši maz. No sniegtajām atbildēm redzams, ka jaunieši biežāk sevi saista ar dzimto vietu, pašreizējo dzīves vietu, reģionu. Un ir gatavi, it īpaši Latgalē, ieguldīt savu laiku, enerģiju apkaimes attīstībā (lielā talka, koku stādīšana, mazais bizness), kamēr **nepieciešamību** sniegt kopējo artavu valsts attīstībā uz sevi attiecina retāk.

VĒLĒŠANAS

Atceroties savu vēlēšanu pieredzi, izskan visdažādākie vērtējumi: gan pārlicība un stingra pozīcija, ka ir jāpiedalās, gan pilnīga neticība un neieinteresētība un vēlēšanu ignorēšana. Tomēr pārsvarā redzams motivācijas trūkums, nesaprotot ietekmes iespējas un neuzticoties politiķiem un viņu solītajam.

Pasivitāte – negatīva iepriekšējā pieredze: neievēlēja, politiķi piekrāpa, neko nesaprot

Neeju uz vēlēšanām, īsti neinteresē, nav uzticēšanās, neticu

Mamma aizveda un lika, tagad vairs neredzu jēgu

Es neko tajā nesaprotu, politika ir melns caurums, ķīniešu valoda

Nobalsoju, par ko gribēju, tāpat uzvarēja citi

Motivācija - pozitīva pieredze, redz jēgu un līdzdarbojas

Jā, tā ir iespēja, ir demokrātija, un katra balss ir svarīga un spēlē lomu

Ir sajūta, ka mana balss ir svarīga, un nav sajūtas, ka tur ko vilto, viss kā ir, tā ir

Piedalījos visās, parasti par to, ko balsoju, tos arī izvēlos

DALĪBA NĀKAMAJĀS VĒLĒŠANĀS

Runājot par nākamajām vēlēšanām, redzams, ka lielākā daļa aptaujāto jauniešu vēl īsti nav pārliecināti par savu rīcību oktobrī, arī izvēle par labu kādam konkrētam politiskajam spēkam ir izdarīta salīdzinoši reti.

Piedalīsies noteikti

Galvenā motivācija, ka tomēr kaut kas varētu mainīties uz labo pusi, jauni cilvēki, izmaiņas, cerības.

Balsos par jaunajiem – varbūt kaut kas pamainīsies.

Jāiet un jāatrod cilvēki, kam uzticēties

Nepiedalīsies noteikti

Neies, jo cenšas ignorēt politisko notikumus.

Nezina, kas politikā notiek, nesaprot, netic, ka no tā kaut kas mainīsies.

Nav jēga sevi ieguldīt

Jūtas pievilti, netic politiķiem un solījumiem.

«*“Tukša muldēšana” mani neinteresē*»

Par to domās vēlāk

Šobrīd tā nav dienas aktualitāte, ir citas prioritātes, par ko domāt.

«Neesmu domājis, nāks tuvāk, rudenī, tad domāšu».

GAIDĪTAIS NO JAUNĀS SAEIMAS

Lai arī jauniešu atbildes, ka viņi «*neko no politikas nesaprot*», varētu uztvert kā atrunu un nevēlēšanos argumentēt savu pozīciju, tomēr no sarunām redzams, ka daļai jauniešu patiešām trūkst izpratnes par valsts pārvaldes darbības principiem - ar ko nodarbojas Saeima, kādas pilnvaras un uzdevumi ir ministrijām, kā notiek funkciju un finansējuma sadalījums starp valsti un pašvaldībām. Tuvākā valsts pārvaldes forma ir vietējā pašvaldība, «pilsēta», kuras darbība tiek saistīta tieši ar saimniecisko pilsētai/reģionam aktuālo jautājumu risināšanu.

Vēlos...

- izmaiņas
- sadzīves apstākļu uzlabojumus, dzīves līmeņa celšana
- cenu samazināšanos (apkure, produkti, degviela, komunālie maksājumi), lai vismaz vēl netiek celtas
- lai valdība atbalsta iedzīvotājus, tad visus - arī studentus, jaunos vecākus pensionārus
- pilsētas labiekārtošanu, problēmu risināšanu
- lai risina vietējās sadzīviskās problēmas, komforta celšana
- pamesto ēku, graustu nojaukšana (Daugavpils)
- solījumu izpildi
- caurspīdīgumu lēmumu pieņemšanā, tēriņos
- sodīt par naudas tēriņiem, solījumu neizpildīšanu
- jaunas sejas politikā

«*Es īsti nesaprotu, ko tā Saeima dara.... Gan jau savus, kaut kādus jautājumus apsūkā, bet ko īsti – es nezinu...»*

«*Konservatīva mums tā politika, nav modernu vēsmu, nav attīstības, jauninājumu, trūkst jaunas enerģijas, iesūnojis»*

AKTUALITĀTES

PERSONISKI AKTUĀLIE JAUTĀJUMI

- Latvijas nākotne
- Valdībai būtu jādomā par saviem iedzīvotājiem
- Dzīves sadārdzināšanas
- Sankciju ietekme uz vietējiem cilvēkiem - īpaši Latgalē
- Ekoloģija
- Dīzeļa aizliegšana, kā tas būs Latvijā
- Cilvēktiesības, brīvības
- Sabiedrības saliedētība
- Miers, cieņa, bez nacionālā naida
- Ceļi, mājas, pagalmu remonts
- Finanšu izlietojums, kur aiziet budžeta nauda

Citi personiski aktuālie
jautājumi

Aktuālākā tēma, kas caurvij gandrīz visas sarunas un uz kuru jaunieši norāda paši spontāni, ir «**cenu celšanās**» un «**pieaugošās bažas - kā tālāk izdzīvot?**»

VALSTS IESTĀŽU IESAISTĪŠANĀS UN PROBLĒMJAUTĀJUMU RISNĀŠANA

Vērtējot valsts pārvaldes un pašvaldības iestāžu iesaistīšanos iedzīvotāju problēmu risināšanā, jaunieši ir diezgan kritiski, viņu ieskatā *«kaut ko jau dara»*, tomēr rezultāti ir ļoti lēni un, salīdzinot ar citām Eiropas valstīm, kur uz iedzīvotāju ērtībām un komfortu vērstu sadzīvisku risinājumu ir ļoti daudz, Latvijā vēl ir ļoti daudz kas darāms. Nedaudz pozitīvāks priekšstats ir par pašvaldībām – to darba rezultāti, ceļu remonts, pilsētas labiekārtošana un sakopšana ir acīmredzami, kamēr valsts paveiktais ir grūti pamanāms un novērtējams. Tajā pat laikā iezīmējas jauniešu kategorija, kas pozitīvi novērtē arī valsts iesaisti, nodrošinot sistēmas funkcionēšanu, kamēr labklājība ir katra indivīda personiski risināms jautājums

«Nav īsti jūtams, ka valsts ko darītu, pašvaldība vēl kaut ko, bet valsts neko»

«Ļoti lēnām risina, - šobrīd vispār nerisina, viss vairāk ir karam»

«Kaut kas jau notiek - izglītība, reģionālā reforma»

«Bezdarbnieka pabalstu izmaksāja – tā ka kaut ko jau palīdz, maksā...»

«Mēs jau nedzīvojam tajā laikā, kad visiem deva dzīvokļus, negaidu neko no valsts»

«Kaut kā minimāli jau risina, kaut ko remontē, dzīve jau turpinās, viss jau notiek»

«Atceros, izmaksāja pabalstu bērniem un arī studentiem – tas ļoti palīdzēja»

«Politikā jau saka, ka risina – jāskatās, cilvēki jau tomēr ir neapmierināti»

«Kaut ko jau risina, bet cik efektīvi – nav jau ar ko salīdzināt!»

CENU KĀPUMS – IEMESLI

Lai arī kopumā respondenti izprot cenu celšanās iemeslus – gan Covid 19 ierobežojumu sekas, gan Krievijas kara un uzlikto sankciju sekas, respondenti vairāk **sagaida Latvijas vienkāršo iedzīvotāju interešu aizstāvību un atbalstu**, jo tieši viņiem nāksies iznest visu cenu kāpuma smagumu. Jo īpaši tas attiecas uz Latgales reģiona iedzīvotājiem, kuriem laika gaitā ar kaimiņvalstīm – Krieviju un Baltkrieviju – bija izveidojušās gan privātas, gan biznesa attiecības, kas palīdzēja izdzīvot un nopelnīt iztikai. Tagad šādas iespējas vairs nav, un alternatīvi risinājumi nav pieejami.

Iemesli

- *«Saistās ar Krievijas degvielu, bija no Krievijas pa lēto, tagad jāpērk pa dārgo»*
- *«Kopējā situācija pasaulē - visur cenas aug, cenas vēl augs»*
- *«Viss paliek dārgāks, naftas cena augšā – un attiecīgi degviela, gāze tas pats»*
- *«Kāpēc alus, čips palikuši dārgāki – nezinu, kaut ko es saprotu, bet kaut ko es nesaprotu»*
- *«Cenas ceļas, jo sākās specoperācija un ieviesa sankcijas, tas mūs, vienkāršos cilvēkus, skar ļoti »*
- *«Sankciju sekas»*
- *«Kovida sekas»*
- *«Neesmu ekonomists – kādam tas ir izdevīgi, lai cilvēki dzīvotu vēl sliktāk»*
- *«Cenas pieaug, algas neaug – tas viss saistīts ar Krievijas gāzi, bet tas ir visās ES valstīs»*

CENU KĀPUMS – SEKAS

Svarīgākais secinājums, pie kā nonāk jaunieši – situācija strauji pasliktināsies, un paliks finansiāli ļoti smagi. Gaidāma krīze, energoresursu trūkums, agresijas pieaugums, iedzīvotāju protesti, kam sekos emigrācijas vilnis

Sekas

- *«Būs kā Anglijā, zags degvielu, pārtiku benzīntankos, cilvēki kļūs zvērīgi.»*
- *«Skumji – ļoti sitīs pa cilvēkiem vienkāršajiem.»*
- *«Cilvēki atkal brauks prom, jo trūks naudas, lai varētu izdzīvot.»*
- *«Vairāk aizbrauks, cilvēki paliks depresīvāki.»*
- *«Bet algas nepieaug, ja cenas pieaugs tik ļoti, tad, protams, ka var būt streiki, haoss, cilvēki var iziet ielās, jo cilvēki grib ēst, grib labi justies, ja viss izies no kontroles, jā, cilvēki izies, jo arī viņiem ir robežas, cik daudz varam izciest.»*
- *«Kamēr varam paēst, nopirkt T-kreklu – viss labi – dzīvo! Es patreiz labi jūtos, bet tad, kad neies, būs traki.»*
- *«Kad karš beigsies – situācija paliks, kā ir, varbūt tomēr atradīs jaunus partnerus un būs labāk, nezinu, bet lētāk jau nebūs.»*
- *«Būs slikti! Dabiski, ka cilvēki ar to ir neapmierināti – tas ir visā pasaulē!»*
- *«Būs recesija, krīze uz 2 gadiem, būs kā 2009 gadā. Krīze būs!»*
- *«Būs ziema, un tad būs nopietna situācija.»*
- *«Nevarēs samaksāt, būs parādi, īpaši nabagiem un pensionāriem, es nezinu, kā izdzīvošu!»*

ATTIEKSME PRET PIEMINEKĻA UZVARAS PARKĀ NOJAUKŠANU

• Līdzīgi kā jautājumā par Krievijas mediju kanālu slēgšanu, arī jautājumā par pieminekļa Uzvaras parkā nojaukšanu, redzams, ka lielākā daļa aptaujāto personīgi pret šo pieminekli ir «vienaldzīgi», viņiem tas nav svarīgs. Tomēr saceltā ažiotaža, it īpaši krievvalodīgo kopienās, liek jauniešiem iestāties par pieminekļa saglabāšanu, jo «*ir cilvēki, kam tās ir atmiņas, un ir vērtības*».

• Izpaliekot argumentētai sabiedriskajai diskusijai par pieminekļa Uzvaras parkā nozīmi latviski un krieviski runājošajās sabiedrības daļās, neveicot krieviski runājošās jaunatnes daļā skaidrojošo darbu, šobrīd nolaižoties līdz agresīviem, personiskiem pretējo pušu apvainojumiem un konfliktiem, izveidojusies situācija, no kuras daļa jauniešu mēģina norobežoties, ieņemt neitrālu pozīciju, vai, piesaucot tādas vērtības kā uzvara pār fašismu, kritušo piemiņas saglabāšana, tomēr argumentēt, ka piemineklim jāpaliek.

• Interesanti, ka jautāti par latviski runājošo vēlmi pieminekli nojaukt – respondenti atzīst, ka nav par to aizdomājušies, ka līdz šim «*visi taču ir bijuši apmierināti*» un ka nojaukšana saistās tikai ar Krievijas agresiju Ukrainā. Tas viennozīmīgi parāda, ka jauniešu izglītošanā vērojami robi, sabiedrībā ir iztrūcis skaidrojošs dialogs, kas principā veidotu izpratni par Latviju, latviešiem kā nāciju, tautas veidošanās vēsturi, vērtībām. Līdztekus, ignorējot, tolerējot un klusējot par daudziem nacionālos, vēsturiskos jautājumus skarošiem konfliktiem tepat Latvijā un arī ārvalstīs, gan no latviešu sabiedrības, gan no krieviski runājošās iedzīvotāju daļas – ir tikuši normalizēti daudzi pro-krieviski un Latvijas valstij nelojāli naratīvi un vēstures interpretācijas.

• Būtiski piezīmēt, ka daudzi jaunieši pašreizējo situāciju uzskata par «pagaidu» un domā, ka «pasaule taču atgriezīsies vecajā, ierastajā kārtībā, kā bija pirms tam». Tajā skaitā ar vareno Krieviju kaimiņos, ar kuru jāiemācās sadzīvot, lai visiem būtu labi. Diemžēl sniegtās atbildes arī liecina, ka arī tagad iztrūkst publiskas diskusijas par pasaules notikumiem un ģeopolitiskajām izmaiņām, kuru priekšā stāv Eiropa.

ATTIEKSME PRET PIEMINEKĻA UZVARAS PARKĀ NOJAUKŠANU

«Neatbalstu, jo būs taču jāatjauno..! Kā mēs to risināsim, kad viss atgriezīsies “normālajā stāvoklī”?»

«Neesmu domājis, es nepiekrītu, gājuši bojā ir arī latvieši, un ir nepareizi neļaut tiem cilvēkiem, kas grib 1x gadā nolikt puķes»

«Es neatbalstu tā nojaukšanu, naudu vajag citam tērēt, kāds nopelnīs, kaut ko uzbūvēs, sabūvēs mājas vai tirdzniecības centrus – es to neatbalstu, ka kāds uz to uzvārsies»

«Piemineklis neko nemaina, un nav jēgas novākt – tikai izsauks agresiju, pagaidām var norobežot, bet ne graut nost»

«Tas ir tikai piemineklis, tas vēsturiski ir svarīgs, vēstures fragments, to nenovērtēt ir muļķīgi – vienmēr būs pretēji viedokļi, - es neaiztiktu, nevienam tas netraucē!

«Es negribu izvēlēties kādu pusi, es gribu būt neitrāls, es negribu būt nevis agresors, es neteikšu...»

Man tas piemineklis neko nav nodarījis, mēs negājām pie viņa arī pirms tam un arī, ja nonesīs, nekā nebūs – man vienalga – jauciet!»

«Kāpēc grib nojaukt – tas jāsaprot! Ko es darītu? Ir jānovāc, lai ir miers, bet to vajag izdarīt mierīgi, var nonest, bet tas jādara gudri!»

«Man vienalga – nekad neesmu gājusi, kāpēc jaukt nost – man vienalga..»

«Visi ir mākslīgie patrioti - atmiņas. Es savas vecvecmāmiņas atmiņas varu mājās pieminēt, man nevajag pieminekli – man tas piemineklis neko nenožīmē»

ATTIEKSME PRET PIEMINEKĻA UZVARAS PARKĀ NOJAUKŠANU

- «Viss pirms tam bija labi! Tik ilgus gadus bija labi, nebija pretenziju, visi sapratās, un tagad sākās karš, tagad viss jāvāc nost... kāpēc?»
- «Tas ir uzvaras un brīvības piemineklis, saistās ar brīvību, ar uzvaru»
- «Senču atmiņas, saite ar senčiem, kas karoja»
- «Tas ir kaut kāds simbols, cieņa mirušajiem»
- «Latvieši tik grib visu jaukt, vajag kaut ko uzcelt»
- «Es domāju, ka tas nav tikai krievi – tās ir atmiņas, tas ir visiem par uzvaru, par bojā gājušajiem»
- «Padomju cilvēkiem tas ir svarīgi - jo viņi ar to auga, viņi jau nav vainīgi»
- «Tā ir tradīcija, daļa kultūras»

Krieviski runājošo
vēlme atstāt

- «Kāds nezina līdz galam vēsturi, kādu ir noskaņojuši pret pieminekli»
- «Latvieši to redz kā Krievijas ietekmes subjektu»
- «Latvieši mēģina pielīst ES. Visi tagad runā, ka Krievija agresors un Ukraina cieš. ES atbalstu Ukrainu, bet latvieši kā vienmēr pielien ES, citādi nebūs ES naudas – to es dzirdu apkārt, pati neko nezinu»
- «Tā ir saistība ar padomiju un ir jānovāc, tā iepriekšējā dzīve, viņu vecākiem tās ir “sliktās” atmiņas»
- «Nezinu, varbūt saistīts ar vēsturi? Grib atbalstīt Ukrainu?»
- «Es nezinu – neesmu domājis»
- «Padomju savienības pārpalikums, daudzas ES valstis jau sen šos pieminekļus nonesa, tā ir vēstures daļa, kā kultūra, kā vēsture
- «Saista ar Ukrainu – vairo krievus, un tāpēc vajag novākt, tagad ir ļoti daudz negācijas pret krievi. Visur krievi ir vainīgi»

Latviski runājošo
vēlme nojaukt
(jauniešu skaidrojums)

KARŠ UKRAINĀ

- Vērtējot notikumus Ukrainā, jaunieši viennozīmīgi pauž nožēlu par cilvēku upuriem gan militāri, gan civiliedzīvotāju starpā, izveidojusies situācija ir nepieņemama modernajā pasaulē, un visi vēlas, lai tas ātrāk beigtos.
- Tajā pat laikā vairākums cenšas ieņemt neitrālu pozīciju, atzīstot, ka īsti nezina, kurš ir vainīgs, norāda uz pretrunīgo informāciju, «nezinu, kam ir taisnība», piesauc «Donbasa 8 gadus», Ukrainu provokācijas un netaisnīgo negativismu, kas tagad tiek vērsts pret krieviski runājošajiem pasaulē.
- Daļā no intervijām respondenti izteikti izvairās no vārda «karš» lietošanas un runā par «speciālo operāciju», tādējādi gan netieši, bet redzams, cik ļoti nopietna arvien ir saglabājusies Krievijas propagandas ietekme.
- Tāpat intervijās iezīmējas zināma nepatika pret pārspīlēto atbalstu Ukrainai un Krievijas «*sodīšana*», pie tam uz parasto iedzīvotāju rēķina, kuri tagad cietīs gan Krievijā, gan Latvijā.
- Karš Ukrainā skar ļoti personiski daudzus, jo īpaši krieviski runājošos Latgales reģionā. Gan ģimenes saites, kuras ir Krievijā, Ukrainā, Baltkrievijā, gan business un darba vietas, kas saistītas ar šīm trijām valstīm, kur tagad nekāda ekonomiskā sadarbība nevar noritēt

KARŠ UKRAINĀ

«Cenšos turēties malā..»

«Katrs saka kaut ko savu, kas tur īsti notiek?»

«Ticēt masu medijiem nevar, kuram ir taisnība?»

«Nezinu, kam ticēt, sekoju līdzi, kas notiek»

«Es tuos malā, es par mieru, es varu tikai atbalstīt»

«Es nezinu, kas tur notiek. Ukrainai ir sava pozīcija, Krievijai ir sava pozīcija – nevar saprast, bet cilvēki iet bojā...»

«Neitrāla – nezinu patiesību nevaru pateikt, ka Ukraina vainīga, ka izprovocēja. Un nezinu vai Krievija vainīga. Gribu, lai mūsu dzīve atgriežas iepriekšējā ritmā!»

«Neatbalstu ne vienu, ne otru – neviens jau nezina, kā ir īstenībā, izteikt viedokli, kas balstīts uz safabricētu informāciju, jo katrs jau sevi tur parāda kā pareizo – tas ir briesmīgi!»

UKRAINAS KARĀ IESATĪTO PUŠU POTENCIĀLIE DRAUDI LATVIJAI

- Vērtējot potenciālo Krievijas agresiju, kas varētu būt vērsta pret Latviju – jauniešu viedokļi dalījās diezgan līdzvērtīgi uz pusēm. Īpaši jau 2022.gada februāra beigās būtiska daļa no sabiedrības un arī aptaujātajiem jauniešiem reāli izskatīja iespēju par militāriem draudiem arī Latvijas virzienā, kamēr otra daļa bija kritiskāki un neuzskatīja, ka Krievijas agresija Latvijai būtu reāla.
- Šobrīd jau ieilgušās militārās darbības ir nogurdinājušas, un iedzīvotāji ir nedaudz atslābuši, iemācījušies sadzīvot ar karu kaimiņos, sākotnējais uztraukums, šoks un bailes ir mazinājušās. *«Jā, sākumā pilnīgi noteikti bija kaut kāda militārā kustība pie mums – tas biedēja, tagad mazliet ir norimušies, sākumā bija nopietns satraukums».*
- Par galveno risku tika minēta situācija Ukrainā pirms kara, kad arī neviens neuzskatīja par iespējamu reālu Krievijas iebrukumu, bet drīzāk iztvēra to nenopietni. *«Var būt arī draudi Latvijai – Ukraina taču arī smējās, ka kara nebūs! Viss var būt, viss var sākties. Ja Ukrainu pieņem ES – sāksies karš, un tas man nav smieklīgi, es to uztveru ļoti nopietni», «Var notikt agresija, ja jau Krievija uzbruka Ukrainai, tad arī var citām valstīm – kāpēc ne?», «Var notikt, bet nezinu, var notikt/var nenotikt, neviens neko nezina, pirms gada arī ukraiņi nezināja un neticēja, ka kaut kas notiks»*

UKRAINAS KARĀ IESATĪTO PUŠU POTENCIĀLIE DRAUDI LATVIJAI

- Vairāki no aptaujātajiem atzina, ka ir pārdomājuši rīcības scenārijus, ja notiek militārs iebrukums: *«Jā, pirmo mēnesi biju pilnīgā šokā, savācām somu, tagad jau noriebies sekot un uztraukties par ziņām, ja kas notiks - soma gatava, varam doties prom»*
- Vēl arvien daļā jauniešu valda pārlicība par Krievijas varenību, tādēļ riski tiek saskatīti pārspīlētā Latvijas valdošās elites atbalstā Ukrainai un Krievijas noniecināšanā: *«Pie mums arī tas var sākties, visi lien un grib palīdzēt, un paši var dabūt pa degunu»*

SAIKNE AR KRIEVIJU

Caur privāto prizmu - ģimenes locekļi, draugi

- *«Vienmēr bija labas attiecības, man ir draugi- sazināties, nekādu negāciju»*
- *«Man tur dzīvo onkulis, es pa laikam paprasu, kā tur iet – esmu vienu reizi tur bijusi»*
- *«Man nav attiecību ar Krieviju», man varbūt attiecības ar cilvēkiem, bet ne jau valsti. Politiku es neatbalstu, bet kopā likt visu nevar»*
- *Pieredze ceļojot, sporta sacensības*

Krievu kultūra, informatīvais lauks

- *kultūras vērtības*
- *lielie komponisti*
- *valoda*
- *rakstnieki*
- *arhitektūra*
- *daudz cilvēku*
- *skaista daba*
- *liela ietekme*
- *vērtība ir tajā, ka info ir ļoti daudz krieviski, arī mūzika, filmas*
- *laba pārtika,*
- *labi, lēti produkti*
- *izejmateriāli*

Nav saiknes

- *«Neko nezinu – varbūt sliktas algas?»*
- *«Man nav nojautas, kas tur notiek»*

Atgriezies pie pirms kara situācijas

- *«Gribas, lai viss beidzas un paliek tā, kā bija. mēs bijām kaimiņi»*
- *«Mums Krievija ir ekonomiskā vērtība, vajadzētu sadarboties, draudzēties.*
- *«Tagad, kad konfliktē, cieš visi – parastie cilvēki, arī valdība, bet maksās parastais cilvēks»*

SANKCIJU IETEKME UZ KRIEVIJU

Apšaubas efektivitāti

- *«Nezinu, cik efektīvas, centiens apturēt karu bez armijas ar ekonomiskajām svirām nav efektīvs.»*
- *«Pēc vairākām sankciju paketēm nekas nemainās»*
- *«Lai kādas sankcijas liek, viss notiek, Krievija atrod ceļus»*
- *«Nav jēgas – spiež uz Krieviju, bet nekādi neietekmē, ietekmē tikai mūs - vienkāršos cilvēkus»*
- *«Ne silts, ne auksts Krievijai»*
- *«Nav jēgas – vienīgais ieguvums, ka visi cilvēki dzīvo sliktāk – tur sliktāk un te sliktāk»*
- *«Nu it kā jau vajag – bet sankcijas neaptur to, kas notiek Ukrainā, cieš tikai vienkāršie cilvēki»*

Jēga ir - bet vai tas palīdz ?

- *«Kaut kāda jēga jau tomēr ir – kaut kas palīdzēs»*
- *«Ir noteikti jēga, tas tomēr ietekmē Krievijas ekonomiku, es arī tā darītu, ja man ir biznes, varbūt es arī ietu prom un negribētu sadarboties ar Krieviju»*

Rietumu pozīcija ir subjektīva, nedomājot par Ukrainas tautu, grib paši saglabāt «savu seju», ekonomisko izdevīgumu, bet Ukraina reālu atbalstu un ieguvumus īsti nesaņem

- Vērtējot sankciju ietekmi uz Krieviju, respondenti ir diezgan skeptiski, jo *«galu, galā sankcijas būs parastajiem iedzīvotājiem un arī mēs paši no tā cietīsim»*

- Šobrīd jau reāli izjūt preču eksporta/importa aizliegumus, traucēta ekonomiskā darbība, apdraudētas darba vietas

REKOMENDĀCIJAS

REKOMENDĀCIJAS

- Ir nepieciešams publiski skaidrojošs un izglītojošs darbs par notikumiem Ukrainā – pieļaujot pretēju viedokļu sadursmes, nemēģinot izvairīties no nepatīkamiem jautājumiem, pie tam specifiski to **orientējot uz krievvalodīgo auditoriju: gan jauniešiem, gan ekonomiski aktīvo paaudzi.**
- Sagatavojot gan augsta līmeņa starptautisko ekspertu skaidrojumus par notikumu attīstības gaitu, vēsturi, gan nākotnes vīzijas par ģeopolitiskajām izmaiņām, **svarīgi runāt ar jauniešiem, diskutēt – viņiem saprotamā valodā, laikā un telpā.** Ir nepieciešami regulāri diskusiju forumi uz vietas Daugavpilī un Rēzeknē, iekļaujot dažādas sabiedrības grupas, diskutējot ar viņiem par šiem aktuālajiem jautājumiem.
- Karš Ukrainā ir sašūpojis Krievijas tēlu un tās varenību, tādēļ ir būtiski šajā laikā apmulsušajai un svārstīgajai sabiedrības daļai **sniegt argumentus, kas viņiem ļauj labāk izprast situāciju un nostāties kādā no pusēm.**
- Šobrīd krieviski runājošie iedzīvotāji jūtas neaizsargāti un baidās par iespējamām negācijām no citu nacionalitāšu puses par viņu it kā "līdzvainību" karā. Viņiem ir nepieciešams iedrošinājums, ka, esot lojāli Latvijai, viņi ir pasargāti no jebkādam agresijas izpausmēm, un zināmā mērā publiski "jāatjauno" izlīgums starp valsti un cilvēkiem, kas ir **lojāli valstij un tās vērtībām – valsts savus iedzīvotājus aizsargās, neatkarīgi no valodas, kuru viņi mājās lieto.**

REKOMENDĀCIJAS

- Būtiski, kas iezīmējas intervijās, ir jaunieši, kuri, **dzīvojot sev komfortablā krieviskā vidē, nav bijuši spiesti domāt, analizēt notikumu gaitu un valsts attīstību no latviešu vai citu etnisko grupu perspektīvas**, kas ļaut labāk saprast gan vēstures notikumus, gan veidot savu attieksmi pret notikumiem.
- Tajā pašā laikā pasīva latviski runājošās sabiedrības daļas vai krievu inteliģences iesaistīšanās diskusijās, klusējot pieņemot vai augstprātīgi ignorējot notikumus, normalizē notikumus, attieksmes un krievvalodīgajai auditorijai **veidojas priekšstati, “ka viss jau ir kārtībā”**.
- Šis ir ļoti piemērots brīdis, lai aicinātu krieviski runājošos aktīvāk iesaistīties kopējā Latvijas attīstībā, jo savā ziņā šī mērķa grupa ir zaudējusi vērtīborientācijas atskaites punktus, un, **saņemot draudzīgu aicinājumu, pamudinājumu un atbalstu no latviski runājošās Eiropas vērtības nesošās sabiedrība daļas, varam iegūt būtisku valstij lojālu iedzīvotāju grupu**.
- Būtiski ir **runāt un mazināt bažas par gaidāmo krīzi** - ir jārada sabiedrībai drošības sajūta par reālu atbalstu krīzē, pie tam visiem iedzīvotājiem, nenosakot tikai maznodrošinātos kā grupu, kurai nepieciešams atbalsts. Ļoti smags trieciens nākamā krīze būs "trauslajam" viduslānim, kas, nesaņemot atbalstu, var nonākt parādsaistībās, izraisot masīvu ekonomiskās migrācijas vilni.

Baznīcas iela 32-2, Rīga, Latvija, LV-1010
Tālr.: 67 312 876
E-mail: skds@skds.lv
www.skds.lv